

**Ποιμαντορική Έγκύκλιος
ἐπί τῆ ἑορτῆ τῆς Ὑψώσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ
ὕπ' ἀριθμ. 635**

**Ἀ λ έ ξ ι ο ς
Ἐπίσκοπος καὶ Μητροπολίτης
τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Νικαίας**

Πρὸς τὸν ἱερό κλῆρο καὶ τὸ φιλόχριστο λαό
τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως

«Σταυρὸς ὑψοῦται σήμερον, καὶ κόσμος ἀγιάζεται, ...»

Ἀδελφοί μου ἀγαπητοί,

Ἡ 14η Σεπτεμβρίου εἶναι γνωστὴ ὡς ἡμέρα «τῆς παγκοσμίου Ὑψώσεως τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιῦ Σταυροῦ». Εἶναι ἡ εὐκαιρία νὰ προσκυνήσουμε «τὸ ζωομύριστον ξύλον», τὸν «θαυμάτων θησαυρόν», τὸν «τρισόλβιον» Σταυρόν καὶ «χαρίτων παροχέα» (α' Οἶκος εἰς τὸν Τ. Σταυρόν).

Ὁ Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος ἀναφέρει ὅτι στὸν Γολγοθᾶ ἀνευρέθησαν τρεῖς σταυροί, μεταξύ τῶν ὁποίων ἀνεγνωρίσθη ὁ Σταυρὸς τοῦ Κυρίου, στὸ μέσον τῶν δύο ἄλλων μὲ τὴν γνωστὴ ἐπιγραφή. Ἄλλοι συγγραφεῖς μιλοῦν γιὰ θαυμαστὸ τρόπο ἀναγνώρισης τοῦ Σταυροῦ τοῦ Κυρίου.

Ἐκτοτε καθιερώθηκε σχετικὴ ἑορτὴ, πού διαρκοῦσε ὀκτώ ἡμέρες, γιὰ τὴ δόξα τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ καὶ τὴν τιμὴ τοῦ Τιμίου Ξύλου. Ἡ περσικὴ εἰσβολὴ τοῦ ἔτους 614 ὑπῆρξε ἓνα βίαιο γεγονός. Οἱ πυρολάτρες γνώριζαν τὴν ἀξία τοῦ Τιμίου Σταυροῦ γιὰ τοὺς πιστοὺς καὶ τὸν πῆραν ἀπὸ τὰ Πανάγια Προσκυνήματα. Συναιχμάλωτος καὶ ὁ Πατριάρχης Ζαχαρίας πού τὸν εἶχε σφιχταγκαλιάσει.

Ὁ αὐτοκράτορας Ἡράκλειος τὸ 626 μ.Χ. ἀξιώθηκε νὰ νικήσει τοὺς Πέρσες, νὰ φέρει στὰ Ἱεροσόλυμα τὸ Τίμιο Ξύλο μαζί μὲ τὸν Πατριάρχη Ζαχαρία καὶ νὰ ἀκολουθήσει ἡ Παγκόσμια Ὑψωση, μὲ τὸν λαό νὰ ψάλλει μὲ δάκρυα χαρᾶς τὸ: «Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου καὶ εὐλόγησον τὴν κληρονομίαν σου...». Ἡ τελετὴ αὐτὴ ἐξελίχθηκε ἄμεσα σὲ Οἰκουμενικὴ Ἑορτὴ καὶ καύχημα τῆς Ἐκκλησίας.

Ὁ Σταυρὸς πλέον ὑμνεῖται ὡς «φύλαξ πάσης τῆς οἰκουμένης» καὶ ὡς «ἡ ὠραιότης τῆς Ἐκκλησίας». Ἡ σημερινὴ τελετὴ τῆς Ὑψώσεως εἶναι σχεδὸν ἀπομίμηση τῆς τελετῆς, πού ἔγινε εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα μετὰ τὴν ἀνεύρεση τοῦ Τιμίου Ξύλου.

Ὁ Σταυρὸς, πού προσκυνοῦμε, εἶναι τὸ τρόπαιο, τὸ ὁποῖο ἔστησεν ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ στὸν πόλεμο κατὰ τοῦ Σατανᾶ. Ὁ Σταυρὸς ἀνοίξε τὴν κλειστὴ θύρα τοῦ Παραδείσου, ἀφοῦ κατήργησε τὴν δύναμη τοῦ θανάτου καὶ ὕψωσε τοὺς πιστοὺς ἀπὸ τὴν γῆ στὸν Οὐρανό.

Τὸ ἀκαταμάχητο ὄπλο τοῦ Σταυροῦ ἀσφαλίζει τοὺς πιστοὺς κάθε ἐποχῆς, πού ἀντιπαλαίου μὲ τὸν Σατανᾶ καὶ γίνεται δόξα καὶ στολίδι τῶν Μαρτύρων καὶ τῶν Ὁσίων τῆς Ἐκκλησίας.

Τὰ θεολογικὰ αὐτὰ νοήματα συμπυκνώνει τὸ πρῶτον ἀπόστιχο τοῦ Ἑσπερινοῦ: «Χαίροις ὁ ζωηφόρος Σταυρὸς, τῆς εὐσεβείας τὸ ἀήττητον τρόπαιον, ἡ θύρα τοῦ Παραδείσου, ὁ τῶν πιστῶν στηριγμός, τὸ τῆς Ἐκκλησίας περιτείχισμα· δι' οὗ ἐξηφάνισται ἡ φθορὰ καὶ κατήργηται καὶ κατεπόθη τοῦ θανάτου ἡ δύναμις καὶ ὑψώθημεν ἀπὸ γῆς πρὸς οὐράνια. Ὅπλον ἀκαταμάχητον, δαιμόνων ἀντίπαλε, δόξα Μαρτύρων Ὁσίων, ὡς ἀληθῶς ἐγκαλώπισμα, λιμὴν σωτηρίας, ὁ δωρούμενος τῷ κόσμῳ τὸ μέγα ἔλεος».

Ἀδελφοί μου ἀγαπητοί,

Στά τροπάρια τῆς Ὑψώσεως τοῦ τιμίου Σταυροῦ κυριαρχεῖ τό αἶσθημα τῆς χαρᾶς γιά τή θαυματουργό δύναμη τοῦ Σταυροῦ. Οἱ ὑμνογράφοι τονίζουν ὅτι πάνω στό εὐλογημένο αὐτό ξύλο καρφώθηκε ὁ Σωτήρας τοῦ κόσμου, ὁ Χριστός.

Οἱ πιστοί καλοῦνται νά ἀσπασθοῦν τόν Σταυρόν «τῆ χαρᾶ καί τῷ φόβῳ· φόβῳ διά τήν ἀμαρτίαν, ὡς ἀνάξιοι ὄντες· χαρᾶ δέ διά τήν σωτηρίαν, ἣν παρέχει τῷ κόσμῳ ὁ ἐν αὐτῷ προσπαγεῖς Χριστός ὁ Κύριος, ὁ ἔχων τό μέγα ἔλεος» (Δοξαστικόν τῶν Αἰῶνων).

Τοῦτο δέν σημαίνει αὐταρέσκεια καί ἐφησυχασμό. Εἶναι ἀνάγκη νά σταυρώσουμε τά πάθη καί τίς ἀδυναμίες μας, νά λάβουμε ἀποφάσεις γιά ἀλλαγῆ. Καί ἀλλαγῆ σημαίνει ἀποκοπή ἀπό τά παρόντα καί ἐφήμερα καί προσανατολισμό πρός τά Οὐράνια καί αἰώνια.

Νά ἀναλογιστοῦμε τά λόγια τοῦ Ἀποστόλου Παύλου: «(Πάντα) ἡγοῦμαι σκύβαλα εἶναι ἵνα Χριστόν κερδήσω» (Φιλιπ. 3, 8). Ἡ σημερινή νηστεία «φερούσης ἴσα τῆς ἀγίας καί Μεγάλης Παρασκευῆς» καί ἡ ἔμπρακτη ἀγάπη στούς ἀδελφούς θά γίνουν ἀρωγοί σ' αὐτόν τόν εὐλογημένο ἀγώνα μας.

Ἡ θεία δύναμις τοῦ τιμίου καί ζωοποιῦ Σταυροῦ εἶη μετά πάντων ὑμῶν.

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

+ Ὁ Νικαίας Ἀλέξιος